

s.remissvar@regeringskansliet.se
s.sf@regeringskansliet.se
catharina.buhrgard@regeringskansliet.se

Beslut

Datum 2026-02-17

Dnr SI 2025:11626

Sida 1 (4)

Yttrande över Ett datalyft mot fel, fusk och frånvaro (SOU 2025:108)

Regeringskansliets diarienummer: S2025/02028

Sammanfattning

Skolinspektionens yttrande omfattar förslagen om ett nationellt frånvaroregister på individnivå och endast de förslag och bedömningar som myndigheten tar ställning till eller har synpunkter på. Det innebär att myndigheten avstår från att lämna synpunkter på övriga förslag.

Skolinspektionen tillstyrker förslaget om att inrätta ett nationellt frånvaroregister på individnivå och ser att registret skulle kunna vara till viss nytta i myndighetens verksamhet. Hög kvalitet i registret är nödvändigt för att Skolinspektionen ska kunna ha nytta av registret.

För att säkerställa att registret håller hög kvalitet anser Skolinspektionen att regeringen kan behöva överväga någon form av sanktioner om en huvudman inte uppfyller sin rapporteringsskyldighet.

Skolinspektionen tillstyrker förslaget och delar utredningens bedömning av att myndigheten ska kunna få ta del av uppgifter från frånvaroregistret på huvudmannanivå och skolenhetsnivå. Skolinspektionen har behov av uppgifter på både huvudmannanivå och skolenhetsnivå.

Skolinspektionen bidrar gärna i Skolverkets arbete med registrets utformning för att säkerställa att det blir användbart för myndighetens behov.

Skolinspektionen behöver följa frånvaro på skolenhetsnivå över tid och behöver därför tillgång till uppgifter från registret över längre tid än ett år.

Nedan följer Skolinspektionens synpunkter.

9.4.1 Det bör införas ett nationellt frånvaroregister på individnivå

Skolinspektionen tillstyrker förslaget och delar utredningens bedömning om att vikten av att komma till rätta med välfärdsbrottslighet motiverar ett införande av ett nationellt frånvaroregister på individnivå.

Skolinspektionen ser att ett register skulle kunna vara till viss nytta i myndighetens verksamhet. Det är många och detaljerade uppgifter som ska rapporteras in till registret av ett stort antal huvudmän och förskole- och skolenheter. Skolinspektionen ser att det potentiellt kan finnas utmaningar med att få hög kvalitet i registret. För att registret ska kunna användas i

Skolinspektionens verksamhet som en grund för urval i myndighetens urvalsprocess och i enskilda tillsynsärenden är hög kvalitet en förutsättning.

9.4.8 Frånvaro- och närvarouppgifter ska rapporteras varje vecka

Vad händer om en huvudman inte fullgör sin rapporteringsskyldighet?

För att skapa förutsättningar för registret att hålla hög kvalitet kan någon slags konsekvens behöva införas för huvudmän som inte frivilligt fullgör sin rapporteringsskyldighet. Skolinspektionen anser därför att regeringen kan behöva överväga någon form av sanktion vid utebliven rapportering.

9.4.12 Det ska särskilt regleras vilka som ska få tillgång till uppgifter ur registret

Skolinspektionen ska kunna ta del av uppgifter från frånvaroregistret

Skolinspektionen tillstyrker utredningens förslag och delar utredningens bedömning att myndigheten ska kunna få ta del av uppgifter från frånvaroregistret på huvudmannanivå och enhetsnivå. Skolinspektionens bedömning är att myndigheten skulle kunna ha en viss nytta av registret. Skolinspektionen behöver få tillgång till uppgifter på skolenhetsnivå, inte endast på huvudmannanivå. Skolinspektionen har inte, som utredningen konstaterar, behov av uppgifter på individnivå.

Hög frånvaro riskerar leda till att elever inte når målen för utbildningen. Om skolor inte systematiskt utreder orsaken till elevers frånvaro och vidtar åtgärder för att öka elevens närvaro vid utbildningen kan det få stora konsekvenser för eleven då eleven riskerar att inte klara kunskapskraven. Hur skolan hanterar upprepad och längre frånvaro är därför något Skolinspektionen granskar i relativt hög utsträckning. För Skolinspektionens del skulle ett frånvaroregister, innehållande uppgifter om frånvaro och närvaro, kunna användas inför en inspektion på en viss skola, som en del av det material myndigheten inhämtar inför en sådan för att se hur skolan i fråga arbetar med frånvaro. I skollagens 26 kap. finns dock redan idag bestämmelser om huvudmäns och skolpersonals uppgiftsskyldighet gentemot Skolinspektionen. Bestämmelserna innebär att Skolinspektionen redan idag kan få tillgång till nödvändig information i ett tillsyns- eller kvalitetsgranskningsärende avseende arbetet med frånvaro.

Ett nationellt frånvaroregister skulle dock sannolikt göra det enklare att få informationen och också skapa möjlighet att jämföra över tid.

Skolinspektionen genomför till stor del tillsyn utifrån risk. Det innebär att inspektion genomförs på de skolor där elever löper störst risk att inte få den utbildning de har rätt till. En del av den tillsyn Skolinspektionen genomför grundas på ett urval baserat på statistiska uppgifter om skolenheter. I dessa urvalsprocesser analyseras faktorer som kan utgöra risk för brister. För att ett nationellt frånvaroregister ska kunna användas i de processerna så krävs det att kvaliteten i registret är hög, annars riskerar myndigheten att välja tillsynsobjekt på fel grunder.

Användbarheten i urvalsprocessen är svår att bedöma innan ett register är på plats. För att Skolinspektionen ska kunna använda uppgifterna ur registret i urvalsprocessen så behöver dock aggregerade mått på skolenhetsnivå också utformas på ett sådant sätt att det tas hänsyn till skolans storlek, hur utspridd frånvaron är mellan elever och hur omfattande långvarig frånvaro är bland eleverna. Vidare bör det av uppgifterna framgå, utöver skolenhet, även skolform och helst också årskurs för att uppgifterna ska kunna vara användbara för Skolinspektionen. Skolinspektionen bidrar gärna i Skolverkets arbete med registrets utformning för att säkerställa att det blir användbart för myndighetens behov.

9.4.13 Behandling av personuppgifter i frånvaroregistret

Syftet med ett frånvaroregister

Tillsyn av utbildningsverksamhet och huvudmän

Skolinspektionen vill uppmärksamma regeringen på att den föreslagna lagtexten, 1 kap. 2 § i förslaget till lag om frånvaroregister, endast omfattar tillsyn och inte kvalitetsgranskning. Skolinspektionen gör antagandet att denna avgränsning i lagtexten är ett förbiseende, eftersom det under rubriken tillsyn av utbildningsverksamhet och huvudmän såväl som i författningskommentaren, anges att uppgiftsskyldigheten omfattar uppgifter som behövs för såväl tillsyn som kvalitetsgranskning.

Längsta tid för behandling

Det är otydligt för Skolinspektionen vad årsvis radering av registret kan få för konsekvenser. Myndigheten behöver dock ha tillgång till uppgifter över tid, det vill säga under längre tid än ett år.

Utredningen anger att Skolinspektionen kan begära ut information från Skolverkets statistikverksamhet för att få tillgång till data. Här vill Skolinspektionen hänvisa till en tidigare gjord hemställan till regeringen om möjligheten att få tillgång till statistik och de utmaningar myndigheten har med detta.¹ Om OSL ändras i enlighet med hemställan så att Skolinspektionen får tillgång till data så har Skolinspektionen inte längre något behov av att ha tillgång till registret i över ett år, förutsatt att de uppgifter Skolinspektionen behöver överförs till Skolverkets statistikverksamhet och att Skolinspektionen sedan kan begära ut dessa.

I ärendets slutliga handläggning har följande personer deltagit: chefsjurist Klara Cederlund, stabschef Torun Rudin och enhetschef Emma Uhman.

X Marie Axelsson

Generaldirektör
Signerat av: Marie Axelsson

X Elin Emsheimer

Föredragande, utredare
Signerat av: Elin Emsheimer

¹ Framställning om den sekretessbrytande bestämmelsen i 24 kap. 8 a § offentlighets- och sekretesslagen, dnr SI 2022:10680